

Discussietafel 4: Trends bij toekomstige schaarste

Tafelvoorzitter: Gert-Jan Prosman

Tafelgast: Henk Hilderink

Henk Hilderink (topexpert Toekomstverkennen Volksgezondheid RIVM) trapt voor een volle zaal af met een korte presentatie over trends in de zorg en volksgezondheid in Nederland. De belangrijkste trend is dat Nederland vergrijst; we worden steeds ouder en leven langer in goede gezondheid. Dit heeft veel impact: meer ouderen wonen alleen, er zijn meer chronische aandoeningen, er zijn meer niet-medische problemen en de complexe zorgvraag stijgt. De vraag naar mantelzorgers stijgt sneller dan het aantal mantelzorgers. De druk van bevolkingsgroei en vergrijzing op de zorguitgaven valt nog mee. Zorguitgaven stijgen vooral door overige zaken, zoals bijvoorbeeld technologische innovaties.

In de discussie bespreken we het effect van deze trend op de zorg in Nederland. Er is een gedeeld gevoel van urgentie. We moeten doorpakken met Passende Zorg, de Juiste Zorg Op de Juiste Plek, investeren in behoud van zorgprofessionals, taakherschikking, functiedifferentiatie en we moeten “uit de kokers” komen. Het is tijd voor het nemen van besluiten: Wie beslist wat we in de toekomst nog wel en niet doen in de zorg? Is dat de politiek, de zorggebruiker of de zorgprofessionals?

In de discussie worden voor en door de diverse betrokkenen aandachtspunten geformuleerd:

Zorgprofessional

- Er is steeds meer mogelijk in de zorg, maar ‘moet alles wat kan?’ De balans verschuift tussen formele en informele zorg. De zorgprofessional moet hierover het gesprek aangaan met patiënten en mantelzorgers.
- Richtlijnen nemen een steeds grotere rol in en zorgen voor risicomijdend gedrag. Moeten zorgprofessionals niet meer risico’s accepteren?

Zorgmanagers en -bestuurders

- De basis van de organisaties moet op orde zijn en zo efficiënt mogelijk zijn (bijvoorbeeld roosters en administratie).

Beleidsmakers en bestuurders

- Preventie draagt bij aan langer leven en kwaliteit van leven. De overheid moet een betrouwbare partner zijn van de zorg en investeren in gezond voedsel voor iedereen en het tegengaan van (e-)roken/vapen en gokken.
- Het behoud van professionals voor de zorg moet de aandacht hebben van de overheid; investeren in de uitrol van het programma TAZ is nodig.
- Er is behoefte aan ‘out-of-the-box’ oplossingen, zoals anders bouwen om eenzaamheid tegen te gaan en thuiszorg buitenshuis.

Conclusie en ‘eye opener’

Henk Hilderink sluit de sessie af met een conclusie: “De zorgvraag in Nederland groeit snel. Hiervoor is een verschuiving van formele naar informele zorg nodig. Dit vraagt wat van de mantelzorgers in Nederland, maar ook van zorggebruikers en zorgprofessionals. Wij moeten onze verwachtingen van de zorg aanpassen. Niet alles wat kan moet. Daarnaast moet de basis binnen zorginstellingen op orde zijn op het vlak van efficiency en organisatie.”